



Detta är ett svar från SBU:s Upplysningstjänst 2018-01-31. SBU:s Upplysningstjänst svarar på avgränsade frågor. Svaret bygger inte på en systematisk litteraturoversikt utförd av SBU. Därför kan resultaten av litteratursökningen vara ofullständiga. Kvaliteten på ingående studier har inte bedömts. Detta svar har tagits fram av SBU:s kansli och har inte granskats av SBU:s nämnd.

Diagnostik av demens hos äldre med PTSD

Eftersom en del av de symtom som finns vid posttraumatiskt stressyndrom (PTSD, post traumatic stress disorder) påminner om de symtom som finns vid tidig demensutveckling så kan det vara svårt att med ett bedömningsinstrument helt tydligt se om en person som är diagnostiserad med PTSD har börjat utveckla demens.

Fråga:

Finns det vetenskapligt underlag för något bedömningsinstrument som kan identifiera demensutveckling hos äldre med PTSD?

Sammanfattning:

Upplysningstjänsten har inte identifierat någon vetenskaplig studie som särskilt har utvärderat något bedömningsinstrument som kan identifiera demensutveckling hos äldre med PTSD.

Bakgrund

Demens innebär att man får svårt att minnas, tänka och förstå sin omgivning. Med behandling kan symtomen lindras och det är därför viktigt att personer som misstänks ha en demenssjukdom genomgår en utredning för att ta reda på vilken slags demens det rör sig om samt utesluta alternativa sjukdomar eller tillstånd [1]. Ett tillstånd som kan ha liknande symtom som en tidig demensutveckling är PTSD.

En person som varit med om omskakande händelser kan efteråt få besvär med psykiska symtom. För en del personer försvinner symtomen av sig själva medan andra kan få psykiska trauman som innebär att symtomen inte minskar utan behandling. Detta tillstånd kallas då PTSD. Vid PTSD är det vanligt att man upplever upprepade påträngande minnen av det som hänt. Andra symtom är till exempel nedstämdhet, självmordstankar, minnesförlust, vredesutbrott, och koncentrationssvårigheter [2].





Eftersom en del av de symtom som finns vid PTSD påminner om de symtom som finns vid tidig demensutveckling så kan det vara svårt att med ett bedömningsinstrument avgöra om en person med diagnostiserad PTSD har börjat utveckla demens. Med utgångspunkt från detta har Upplysningstjänsten sökt efter studier som undersökt olika bedömningsinstrument för att identifiera demensutveckling hos äldre med PTSD.

Avgränsningar

Vi har gjort sökningar (se avsnittet Litteratursökning), i databaserna Pubmed, Cochrane, PsychInfo, Psychology and behavioral sciences collection och Embase. För att vi skulle inkludera en artikel i svaret krävdes att författarna hade undersökt hur väl ett eller flera bedömningsinstrument kan identifiera personer med demens om de redan är diagnostiserade eller misstänks ha PTSD samt att artikeln genomgått en expertgranskning och var publicerad på engelska eller ett av de nordiska språken.

Resultat från sökningen

Upplysningstjänstens litteratursökning genererade totalt 909 träffar. Vi läste alla artikelsammanfattningar. Av dessa bedömde vi att fyra artiklar skulle kunna vara relevanta. Dessa läste vi i fulltext. Inga artiklar ingår däremot i vårt svar. Det beror på att vi inte har kunnat identifiera någon artikel som kunde besvara frågeställningen.

I avsnittet Lästips presenteras Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom samt några vetenskapliga artiklar som identifierades från litteratursökningen som undersökt dels risken för demens vid PTSD samt kognitiva funktionsnedsättningar vid PTSD. Dessa artiklar kan inte besvara frågeställningen men bedömdes ändå vara intressanta utifrån ett bredare perspektiv.

Lästips

- Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom [3]
- Risk för demens hos personer med PTSD [4-7]
- Kognitiv funktionsnedsättning hos äldre veteraner med PTSD [8]
- Försämrat verbalt minne vid PTSD [9]

Projektgrupp

Detta svar är sammanställt av Nathalie Peira och Sally Saad vid SBU.



Litteratursökning

PubMed via NLM 171128		
Diagnosis of dementia in the elderly with PTSD		
	Search terms	Items found
PTSD		
1.	ptsd[tiab] OR "Posttraumatic Neuroses"[tiab] OR "Posttraumatic stress"[tiab] OR "Post traumatic Neuroses"[tiab] OR "Post traumatic stress"[tiab] OR "Stress Disorders, Post-Traumatic/diagnosis"[Mesh]	31386
Dementia		
2.	"Cognition Disorders/diagnosis"[MeSH] OR "Cognitive Disorders/diagnosis"[Mesh:NoExp] OR "Mild Cognitive Impairment/diagnosis"[Mesh] OR cognitive disorder*[tiab] OR cognitive failure*[tiab] OR cognitive impairment*[tiab] OR cognitive decline[tiab] OR memory impairment*[tiab] OR cognition disorder*[tiab] OR mild cognitive[tiab] OR Dementia[tiab] OR Dementias[tiab] OR Amentia[tiab] OR Amentias[tiab] OR Senile[tiab] OR "Dementia/diagnosis"[Mesh] OR "Alzheimer's disease"[tiab] OR "Alzheimer Disease"[tiab] OR BPSD[tiab]	215197
Combined sets		
3.	1 AND 2	495
Final	1 AND 2	495

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

[MeSH] = Term from the Medline controlled vocabulary, including terms found below this term in the MeSH hierarchy

[MeSH:NoExp] = Does not include terms found below this term in the MeSH hierarchy

[MAJR] = MeSH Major Topic

[TIAB] = Title or abstract

[TI] = Title

[AU] = Author

[TW] = Text Word

Systematic[SB] = Filter for retrieving systematic reviews

* = Truncation

“ “ = Citation Marks; searches for an exact phrase



Cohrane Library via Wiley 171128		
Diagnosis of dementia in the elderly with PTSD		
	Search terms	Items found
PTSD:		
1.	ptsd:ti,ab,kw or "Posttraumatic Neuroses":ti,ab,kw or "Posttraumatic stress":ti,ab,kw or "Post traumatic Neuroses":ti,ab,kw or "Post traumatic stress":ti,ab,kw	3109
2.	MeSH descriptor: [Stress Disorders, Post-Traumatic] explode all trees	1443
Dementia:		
3.	"Alzheimer's disease":ti,ab,kw or "Alzheimer Disease":ti,ab,kw or BPSD:ti,ab,kw or cognitive disorder*:ti,ab,kw or cognitive failure*:ti,ab,kw or cognitive impairment*:ti,ab,kw or cognitive decline:ti,ab,kw or memory impairment*:ti,ab,kw or cognition disorder*:ti,ab,kw or mild cognitive:ti,ab,kw or Dementia:ti,ab,kw or Dementias:ti,ab,kw or Amentia:ti,ab,kw or Amentias:ti,ab,kw or Senile:ti,ab,kw	1116
4.	MeSH descriptor: [Cognition Disorders] explode all trees and with qualifier(s): [Diagnosis - DI]	1006
5.	MeSH descriptor: [Memory Disorders] explode all trees	1058
6.	MeSH descriptor: [Neurocognitive Disorders] explode all trees	8310
Combined sets		
7.	1 OR 2	3304
8.	3 OR 4 OR 5 OR 6	32643
Final	7 AND 8	993

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

[AU] = Author

[MAJR] = MeSH Major Topic

[MeSH] = Term from the Medline controlled vocabulary, including terms found below this term in the MeSH hierarchy

[MeSH:NoExp] = Does not include terms found below this term in the MeSH hierarchy

Systematic[SB] = Filter for retrieving systematic reviews

[TI] = Title

[TIAB] = Title or abstract

[TW] = Text Word

* = Truncation

“ “ = Citation Marks; searches for an exact phrase

CDSR = Cochrane Database of Systematic Review

CENTRAL = Cochrane Central Register of Controlled Trials, “trials”

CRM = Method Studies

DARE = Database Abstracts of Reviews of Effects, “other reviews”

EED = Economic Evaluations

HTA = Health Technology Assessments



Embase via embase.com 171128		
Diagnosis of dementia in the elderly with PTSD		
	Search terms	Items found
PTSD		
1.	'posttraumatic stress disorder'/exp/dm_di OR ptsd:ti,ab OR 'posttraumatic neuroses':ti,ab OR 'posttraumatic stress':ti,ab OR 'post traumatic neuroses':ti,ab OR 'post traumatic stress':ti,ab	37760
Dementia		
2.	'alzheimers disease':ti,ab OR 'alzheimer disease':ti,ab OR bpsd:ti,ab OR 'cognitive disorder':ti,ab OR 'cognitive failure':ti,ab OR 'cognitive impairment':ti,ab OR 'cognitive decline':ti,ab OR 'memory impairment':ti,ab OR 'cognition disorder':ti,ab OR 'mild cognitive':ti,ab OR dementia:ti,ab OR dementias:ti,ab OR amentia:ti,ab OR amentias:ti,ab OR senile:ti,ab OR 'cognitive defect'/dm_di OR 'dementia'/dm_di OR 'mild cognitive impairment'/dm_di	189390
Combined sets		
3.	1 AND 2	465
Final	1 AND 2	465

/de= Term from the EMTREE controlled vocabulary

/exp= Includes terms found below this term in the EMTREE hierarchy

/mj = Major Topic

:ab = Abstract

:au = Author

:ti = Article Title

:ti,ab = Title or abstract

* = Truncation

' ' = Citation Marks; searches for an exact phrase



PsycInfo via ebsco.com 171128		
Diagnosis of dementia in the elderly with PTSD		
	Search terms	Items found
PTSD:		
1.	DE "Post-Traumatic Stress" OR TI (ptsd OR "Posttraumatic Neuroses" OR "Posttraumatic stress" OR "Post traumatic Neuroses" OR "Post traumatic stress") OR AB (ptsd OR "Posttraumatic Neuroses" OR "Posttraumatic stress" OR "Post traumatic Neuroses" OR "Post traumatic stress")	36226
Dementia:		
2.	DE "Cognitive Impairment" OR DE "Dementia" OR TI ("Alzheimers disease" OR "Alzheimer Disease" OR BPSD OR "cognitive disorder" OR "cognitive failure" OR "cognitive impairment" OR "cognitive decline" OR "memory impairment" OR "cognition disorder" OR "mild cognitive" OR Dementia OR Dementias OR Amentia OR Amentias OR Senile) OR AB ("Alzheimers disease" OR "Alzheimer Disease" OR BPSD OR "cognitive disorder" OR "cognitive failure" OR "cognitive impairment" OR "cognitive decline" OR "memory impairment" OR "cognition disorder" OR "mild cognitive" OR Dementia OR Dementias OR Amentia OR Amentias OR Senile)	90301
Combined sets		
3.	1 AND 2	232
Final	1 AND 2	232

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

AB = Abstract

AU = Author

DE = Term from the thesaurus

MH = Term from the "Cinahl Headings" thesaurus

MM = Major Concept

TI = Title

TX = All Text. Performs a keyword search of all the database's searchable fields

ZC = Methodology Index

* = Truncation

“ “ = Citation Marks; searches for an exact phrase



Psychology and Behavioral Sciences Collection via ebsco.com 171128		
Diagnosis of dementia in the elderly with PTSD		
	Search terms	Items found
PTSD:		
1.	DE "Post-Traumatic Stress" OR TI (ptsd OR "Posttraumatic Neuroses" OR "Posttraumatic stress" OR "Post traumatic Neuroses" OR "Post traumatic stress") OR AB (ptsd OR "Posttraumatic Neuroses" OR "Posttraumatic stress" OR "Post traumatic Neuroses" OR "Post traumatic stress")	6468
Dementia:		
2.	DE "Cognitive Impairment" OR DE "Dementia" OR TI ("Alzheimers disease" OR "Alzheimer Disease" OR BPSD OR "cognitive disorder" OR "cognitive failure" OR "cognitive impairment" OR "cognitive decline" OR "memory impairment" OR "cognition disorder" OR "mild cognitive" OR Dementia OR Dementias OR Amentia OR Amentias OR Senile) OR AB ("Alzheimers disease" OR "Alzheimer Disease" OR BPSD OR "cognitive disorder" OR "cognitive failure" OR "cognitive impairment" OR "cognitive decline" OR "memory impairment" OR "cognition disorder" OR "mild cognitive" OR Dementia OR Dementias OR Amentia OR Amentias OR Senile)	9672
Combined sets		
3.	1 AND 2	16
Final	1 AND 2	16

Referenser

- 1177 Vårdguiden. Demensutredning [citerad 15 januari 2018], <https://www.1177.se/Stockholm/Fakta-och-rad/Undersokningar/Demensutredning/>.
- 1177 Vårdguiden. Posttraumatiskt stressyndrom, PTSD [citerad 15 januari 2018], <https://www.1177.se/Stockholm/Fakta-och-rad/Sjukdomar/Posttraumatiskt-stressyndrom-PTSD/#section-2>.
- Socialstyrelsen. Nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom [citerad 16 januari 2018], <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2017/2017-12-2>.
- Qureshi SU, Kimbrell T, Pyne JM, Magruder KM, Hudson TJ, Petersen NJ, et al. Greater prevalence and incidence of dementia in older veterans with posttraumatic stress disorder. *J Am Geriatr Soc* 2010;58:1627-33.
- Yaffe K, Vittinghoff E, Lindquist K, Barnes D, Covinsky KE, Neylan T, et al. Posttraumatic stress disorder and risk of dementia among US veterans. *Arch Gen Psychiatry* 2010;67:608-13.
- Sperling W, Kreil SK, Biermann T. Posttraumatic stress disorder and dementia in Holocaust survivors. *J Nerv Ment Dis* 2011;199:196-8.
- Wang TY, Wei HT, Liou YJ, Su TP, Bai YM, Tsai SJ, et al. Risk for developing dementia among patients with posttraumatic stress disorder: A nationwide longitudinal study. *J Affect Disord* 2016;205:306-310.
- Mackin RS, Lesselyong JA, Yaffe K. Pattern of cognitive impairment in older veterans with posttraumatic stress disorder evaluated at a



memory disorders clinic. *International Journal of Geriatric Psychiatry*
2012;27:637-642.

9. Johnsen GE, Asbjornsen AE. Consistent impaired verbal memory in
PTSD: a meta-analysis. *J Affect Disord* 2008;111:74-82.